

Svenska Läkaresällskapet

PROTOKOLL

fört vid digitalt sammanträde i Svenska Läkaresällskapets nämnd den **8 december 2020 kl. 10.00-12.00** och **13.00-15.00** via Zoom.

Närvarande

Ledamöter: Tobias Alfvén (TA, ordf.), Lisa Rydén (LR, Vice Ordf), Ola Björgell (OB, vetenskaplig sekr., ordf. Programkommittén), Ola Winqvist (OW, ordf. delegationen för forskning), Hans Hjelmqvist (HH, ordf. delegationen för utbildning), Mikael Sandlund (MS, ordf. delegationen för medicinsk etik), Karin Pukk Härenstam (KPH, ordf. delegationen för medicinsk kvalitet), Susanna Althini (SA), Christina Bergh (CB), Stella Cizinsky (SC), Mikael Hoffmann (MiH), Bo Runeson (BR), Ingmarie Skoglund (IMS), Johan D Söderholm (JDS) kl. 13.00–14.00.

Adjungerad ledamot: ~~Anna Theresia Ekman, (ATE, ordf. Kandidat- och underläkarföreningen)~~ ersätts av Emma Hammarlund (EH).

Tjänstemän: Per Johansson (PJ, kanslichef), Marie Hiller (MaH, ekonomiansvarig), Susann Asplund Johansson (SAJ, organisationssekreterare), Jaana Logren Bergqvist (JLB, kommunikationsansvarig).

§ 166 Val av protokolljusterare

Beslutades att utse Mikael Sandlund.

§ 167 Godkännande av föredragningslistan

Godkändes med följande tillägg:

- Beslut om ny ledamot i forskningsdelegationen samt utlysa nytt samarbetsanslag, läggs till som 13b och 13c på föredragningslistan (se § 178)
- Diskussion om SLS som professionsorganisation ska ge rådgivning till samhället under covid-19-pandemin, under Övriga fråga (se § 187).

§ 168 Nämndprotokoll 2020-11-12

Godkändes och lades till handlingarna.

§ 169 Anmälningssärenden

Godkändes och lades till handlingarna. MS undrade hur SLS agerat i ärendet kring den dödsdömda svensk-iranske forskaren med anledning av protokollet från AU den 26 november. TA redogjorde för detta under Ordförande rapporterar (se § 170).

§ 170 Ordförande rapporterar

TA berättade att SLS gick ut med uttalande angående den dödsdömda svensk-iranske KI-forskaren Ahmadreza Djalali den 30 november. SLS ställde sig bakom WMA:s vädjan till Irans president om att ingripa för att förhindra att dödsdomen verkställs och kravet på att Ahmadreza Djalali ska släppas fri. Lansering av Hippokratesrevisionen är på gång. Det är stor aktivitet i covid-19-gruppen. Nyligen skickades en skrivelse till Försäkringskassan (FK) om behovet av fortsatta avsteg från tidsgränserna för läkarintyg vid sjukpenning och vård av sjukt barn. Möte kom till med FK i samma vecka. Enligt SAJ som deltog blev det en bra dialog mellan ordförandena för sektionerna för allmänmedicin och neurologi och FK om olika problem kring sjukintyg. FK anser dock att de inte har mandat att göra mer avsteg från lagstiftning. TA berättade att det är över 1 000 anmälda till SLS vetenskapliga möte kring

covid-19 den 15–16 december och att vi fått in över 100 abstracts. SLS har nyligen publicerat en tidning om mötet som sannolikt bidragit till anmälningar. SIGHT och SLS lanserade nyligen en gemensam WHO-Unicef-Lancet rapport. Därutöver har det varit mycket arbete med remisser.

TA tog avslutningsvis upp behovet av två satsningar 2021 som bör lanseras i samband med covid-19-mötet i december. Den ena är att SLS bör ha ett uppföljande vetenskapligt möte kring covid-19 och pandemier i november 2021. Det andra är att SLS via externa sponsorer bör rikta medel och stimulera forskning kring långtids-covid. Detta skulle kunna ske inom ramen för det så kallade forskningslandslaget som Forskningsdelegationen planerat under en tid. Nämnden ställde sig efter en kort diskussion bakom båda satsningarna.

§ 171 **Vice ordförande rapporterar**

LR informerade om Helsingborgs lokala läkaresällskap som överväger att lägga ner föreningen. Hon har tagit en del kontakter för att se om det är möjligt att få styrelsen på andra tankar och om SLS kan bistå för att få igång verksamheten.

§ 172 **Kanslichefen rapporterar**

PJ föredrog kort den utskickade rapporten (utskickat underlag till punkt 7 på föredragningslistan). SLS verksamhet löper på i fortsatt hög takt även om alla möten och program fortsatt sker digitalt. Kansliet arbetar i huvudsak hemifrån med anledning av restriktionerna och har två digitala avstämningsmöten i veckan. Kansliresurser har styrts om till covid-19-mötet den 15–16 december och till medlemsreformen där det kommer att bli mycket arbete kring registren. Det finns fortfarande inga nyheter kring restaurangen. Vi inväntar underlag som kan visa på den prognosticerade lönsamheten närmaste åren.

PJ nämnde att det kommer att ske en förstärkning och förändring på kansliet i början av 2021 för att möta förväntningar med anledning av medlemsreformen. Vi kommer att rekrytera en organisationssekreterare som ansvarar för stödet till AU/nämnd och arbetet med den demokratiska strukturen i SLS. SAJ som har dessa arbetsuppgifter i dag kommer att arbeta med utrednings- och policyarbeten och stötta delegationer.

§ 173 **Ekonomi**

MaH redogjorde för prognosen för SLS driftsbudget 2020 som med all sannolikhet kommer att hamna på ett positivt resultat. SLS har tappat stora intäkter från konferensverksamheten men det kompenseras i huvudsak av lägre kostnader för förtroendemannaverksamheten. Det är ännu för tidigt att säga något om budgeten för 2021. Vi har fått in underlag från samtliga förtroendemannagrupper där man i stort sett äskar samma belopp som inför 2020.

Beslutsärenden

§ 174 **Medlemsreformen**

Fullmäktige i maj 2020 antog 40 sektioner som medlemsföreningar under förutsättning att de fattar beslut om reviderade stadgar på nästkommande årsmöte (utöver 8 som antogs direkt). Fullmäktige delegerade till nämnden att fastställa reviderade stadgar i efterhand.

Beslutades att fastställa stadgeändringar för följande blivande medlemsföreningar antagna med villkor:

- **Audiologi**
- **Kardiologi**
- **Klinisk cytologi**
- **Medicinens historia**
- **Njurmedicin**
- **Onkologi**

- **Patologi**
- **Thoraxkirurgi**
- **Anestesi och intensivvård**
- **Beroendemedicin**

Sektionen för klinisk cytologi ombes att vid nästa stadgerevidering lägga till bestämmelserna i de delar de saknades i SLS stadgar § 36a, 36b, 36e och 36f. Därtill behöver föreningen genomgående ändra sektion till medlemsförening och anpassa stadgarna till att medlemsförenings medlemmar inte är individuella medlemmar i SLS. Förslag till formuleringar finns i SLS Normalstadgar.

Sektionen för medicinens historia ombes att vid nästa stadgerevidering lägga till bestämmelserna i SLS stadgar § 36c och 36d.

PJ informerade om att helt klara sektioner som blir medlemsföreningar 2021 nu uppgår till 40 och att vi kan förvänta oss eventuellt någon ytterligare innan årsskiftet beroende på sent inkomna reviderade stadgar och justerade årsmötesprotokoll. Hantering av blivande medlemsföreningarnas och sektionernas medlemsregister för beräkning av avgift, mandat mm, pågår i kansliet. Runt 35 blivande medlemsföreningar har inrapporterat sina register i den databas SLS byggt för ändamålet.

- § 175 **Beslut om representant i arbetsgrupp under Nationella vårdkompetensrådet**
Beslutades enligt förslag att utse Hans Hjelmqvist till SLS representant i arbetsgrupp under Nationella vårdkompetensrådet kring AT och BT.

JDS nämnde att han kommer att ingå i arbetsgruppen som representant för Linköpings universitet och att även representanter från SLF och SKR kommer att ingå.

- § 176 **Beslut om ledamot i Stiftelsen Henning & Gretas minne**
Beslutades enligt förslag att utse Karl Sallin till SLS representant i styrelsen för Stiftelsen Henning & Gretas minne som förvaltas av SEB.

- § 177 **Beslut om utdelning ur Erik Sjögrens fond**
Beslutades enligt förslag (utskickat underlag till punkt 12 på föredragningslistan).

- § 178 **Beslut om styrdokument ”Prioritering av ärenden när SLS får inbjudningar/initiativ”**
Nämnden diskuterade utkast till styrdokument för prioritering av ärenden när SLS får externa inbjudningar/initiativ. **Beslutades** att kansliet ska omarbota dokumentet till en mer formell intern SLS policy och lägga fram det för beslut på nämndens internat i januari 2021.

Beslutades att utse Anna Sarkadi, Professor i social medicin, Uppsala universitet, till ledamot i SLS forskningsdelegation för mandatperioden 2021-01-01 – 2023-12-31.

Beslutades även att SLS ska utlysa ett nytt forskningsanslag på drygt 1 mkr för samarbetsprojekt mellan forskare verksamma i den nära vården och akademien. Anslaget ska gå till forskningstid. Forskningen kan avse det mesta och även omfatta andra discipliner. Enda kravet är att en av forskarna som ansöker är verksam i den nära vården (i praktiken allmänmedicin). Finansiering sker via reseanslagen som precis som under 2020 kommer att återopas i lägre utsträckning 2021.

Diskussions- och informationsärenden

§ 179 **Statlig utredning om privata sjukvårdsförsäkringar**

MS (som är SLS representant i expertgruppen) informerade om pågående arbete i den nyligen tillsatta statliga utredningen om privata sjukförsäkringar. Expertgruppen har haft ett första möte som genererat utkast på inledande kapitel till utredningsbetänkande. Utredningens uppdrag är att utreda om offentliga huvudmän ska begränsas i sina möjligheter att teckna avtal med privata vårdgivare som i sin tur är kopplade till privata sjukförsäkringar. Det är ett viktigt utredningsuppdrag men kommer inte att lösa alla problem kring privata sjukförsäkringar.

§ 180 **AI och digital teknik och säkerhet**

IMS redogjorde för arbetet med promemorieutkastet "Patientens hälsodata" som tagits fram av en grupp i nämnden. Promemorian syftar till att beskriva lösningar som möjliggör utnyttjande av hälsodata på ett sätt som innebär tillräckligt skydd för patientintegritet och därmed bevarar förtroendet för sjukvården och för den medicinska forskningen hos den breda allmänheten. I promemorian lyfts flera aktivitetsförslag, bland annat fördjupad samverkan mellan Forsknings-, Etik- och Kvalitetsdelegationen samt uppvaktning av Socialdepartementet. I diskussionen i nämnden framhölls att frågan om patientens hälsodata är både högaktuell och viktig och att det är bra om SLS kan agera proaktivt här. Det är också en lämplig fråga för samarbete mellan delegationerna. Gruppen bör arbeta vidare med promemorian och sedan återkomma till nämnden.

§ 181 **Lägesrapporter från inbjudna kommittéer**

Tre kommittéordföranden var inbjudna till nämndsammanträdet för presentation av kommitténs verksamhet och gemensam diskussion.

• **Kommittén för prevention och folkhälsa**

Anna Kiessling, ordförande. Kommittén för prevention och folkhälsa omformades 2020 och fick delvis ett nytt och bredare uppdrag – att se till att det preventiva arbetet och arbetet för att stärkt folkhälsa blir en integrerad del av hälso- och sjukvården och inte ett stuprör. Det kommer att rekryteras till kommittén (behövs fler män, enbart kvinnor i dag). Exempel på aktiviteter inom kommittén är Levnadsvaneprojektet som bland annat tagit fram broschyren "Guldkorn" om levnadsvanor och psykisk ohälsa, och "Stark för kirurgi – rökfri och alkoholfri operation" som hållit två webinarier. Dessutom samarbetar LIR (Levnadsvanor inom reumatologi) med regionalt programområde för Reuma där man införlivat levnadsvanearbetet. Ett stilbildande koncept för att införliva levnadsvanor i befintliga vårdprogram.

• **Kommittén för global hälsa**

Helena Frielingsdorf, ordförande. Kommittén för global hälsa syftar till att tvärvetenskapligt stimulera ämnet global hälsa både i skola, högre utbildning och forskning i arbetet för en rättvis och jämlik hälsa. Den stora planerade aktiviteten 2020 var att arrangera Swedish Global Health Conference 2020 i samarbete med Lunds Universitet, men som nu skjutits upp till 2022. 2020 ordnade kommittén webinarier om Ojämlig hälsa under Covid-19 pandemin samt Global Health Week. Man har också publicerat en debattartikel i LT om Agenda 2030 och målen för en hållbar utveckling. Under 2021 blir viktiga aktiviteter att fortsätta artikelserien i LT och att fortsätta med webinarier om covid-19 i ett globalt perspektiv och kunskapsutbyte globalt. Kommittén ska också ta fram ett interaktivt utbildningspaket för grundskola och gymnasium.

• **Kommittén för språkfrågor**

Magnus Fogelberg, ordförande. Kommittén för medicinsk språkvård ska genom språkrådgivning och annat språkvårdande arbete bidra till ett exakt och enhetligt medicinskt fackspråk. Språkkommittén är cirka 40 år gammal. Det centrala i kommitténs arbete är frågedatabasen där vem som helst kan ställa en språkfråga. Hittar man inget svar är det möjligt att mejla sin fråga till kommittén. Kommittén nominerar också pristagare till språkpriset. Kommittén bidrar med underlag till SLS remissyttranden när de berör medicinsk terminologi. 2021 blir en viktig uppgift att uppdatera frågedatabasen då nuvarande server är för gammal.

§ 182 **Delegationer och kommittéer – ärenden, lägesrapporter m.m.**

Programkommittén

OB nämnde att det flyter på bra med programverksamheten. Det pågår en mängd digitala programaktiviteter vid sidan av covid-19-mötet. Övrigt på gång:

- SLS planerar att anordna BT/ST-kurser digitalt – först ut är på temat lika rätt i vår
- SLS planerar även en digital kurs i medicinsk vetenskap i höst
- BZ 102 i Dysfagi blir en lärobok istället. Alla medförfattare har tackat ja.

Delegationen för forskning

OW berättade att Forskningsdelegationen gått igenom de olika typer av utlysningssformer som SLS använt sig av de senaste åren. Sedan tre år tillbaka har SLS prövat ett stipendieprogram för att erbjuda intresserade studenter (20 deltagare varje år) inom läkarprogrammet möjlighet att under sommaruppehållet på heltid följa arbetet i en forskargrupp. Detta initiativ som varit mycket uppskattat kommer att permanentas. SLS har under 2020 prövat att ge anslag till forskarmånader i syfte att stimulera medlemmar att komma igång, bilda och etablera sin forskning. Detta initiativ kommer att fortsätta 2021 för att sedan utvärderas. Kriterier för forskarmånader är att forskningen ska medverka till att sökanden ska ansöka om docentur. Forskningsdelegation kommer under 2021 att arbeta för att få igång så kallade forskningslandslag med externa sponsorer och lämplig idrottsstjärna som ambassadör. OW nämnde även att SLS fått in flera ansökningar av god kvalitet till Hildegard Machschefes fond om forskning kring MS.

Delegationen för utbildning

HH informerade kort om att utbildningsdelegationen haft gemensamt möte med Läkarförbundets utbildnings- och forskningsråd. När det gäller grundutbildningen blir uppdraget för SLS att följa utvecklingen (examen landade i linje med SLS ståndpunkter). Regeringen fattade nyligen beslut om övergångsbestämmelser när det gäller infrandet av BT. Enligt HH måste SLS och delegationen bli mer aktiva när det gäller fortbildningsfrågan 2021. Det pågår ett arbete inom SLS med att utveckla ett ramverk för certifieringar av subspecialiteter och vi har fått in två ansökningar.

Delegationen för medicinsk etik

MS tog upp IVO och myndighetens rapport om äldre i särskilda boenden som innehåller skarp kritik mot regionerna (se även § 184). Det är enligt MS svårt för SLS att uttala sig i frågan då många läkare gör ett bra arbete i äldreboenden. Som en följd av rapporten har det ställts krav på att kommuner ska få anställa läkare. Vad är SLS uppfattning i den frågan? En annan aktuell och komplex fråga som diskuteras är hur vaccinet mot covid-19 lämpligen bör fördelas. Vem har störst nytta av att vaccinet och vem bör få det först? SMER kommer att hålla ett digitalt seminarium kring dessa frågor. MS nämnde även att han varit inblandad i SMER:s rapport om personer utan permanent uppehållstillstånd och avancerad vård. En debattartikel i SVD på detta tema drog igång en åsikts- och mejlflod med udden riktad mot "utlännings". SLS har nyligen lämnat remissyttrande på migrationskommitténs betänkande, bland annat lyfte vi det orimliga i att sätta kvalifikationskrav på en humanitär

indikation. Innevarande vecka skickas en sista påminnelse om enkäten om läkarassisterad dödshjälp.

Delegationen för medicinsk kvalitet

KPH redogjorde för pågående arbete i Kvalitetsdelegationen. På senaste möte var fokus på vilka frågor delegationen ska lyfta i VP 2021–2022. Delegationen planerar att genomföra en serie dialoger 2021 med personer som jobbar med förbättringsarbete och patientsäkerhet inom våra medlemsföreningar och sektioner. Första dialogmötet blir explorativt för att fånga in relevanta ämnen. Tanken är att delegationen ska vara motorn i ett lärande samtal. KPH frågade hur delegationerna i SLS kan bidra till lärande för våra kollegor, en fråga hon vill återkomma till vid internatet.

Lägesrapport KUF

EH nämnde att KUF hade sin digitala medlemsdag den 22 november som blev mycket lyckad. Dagen efter var det KUF:s årsmöte där man valde styrelse för 2021. Både EH och ATE slutar i styrelsen och tackar därmed för sig.

Välj vård klokt!

CB berättade att arbetsgruppen haft ett Skype-möte i november. Gruppen planerar att skicka ut ett brev till medlemsföreningar och sektioner i SLS för input om pågående projekt i Sverige. Därutöver har gruppen skissat på ett webinarium.

Klimatgruppen

PJ redogjorde för nuläget när det gäller genomförandet av förslagen/åtgärderna i klimatpolicyn som nämnden antog i januari i år, varav en del åtgärder åligger klimatgruppen och andra tillhör kansliets ansvarsområde. De flesta förslagen kommer att ha genomförts helt eller delvis vid utgången av 2020.

Ungas psykiska hälsa

BR rapporterade från arbetsgruppen Kraftsamling för ungas psykiska hälsa. Gruppen, som hade möte dagen innan, har fortsatt arbetet med slutrapporten som kommer att innehålla en litteraturoversikt och sedan förslag av hälsofrämjande karaktär, där mycket handlar om att stimulera regelbunden fysisk aktivitet och att få en balans kring digitala medier.

Hippokratesrevisionen

PJ nämnde att slutrapporten från arbetsgruppen kommer att lanseras i närtid. En debattartikel är på gång att publiceras i Läkartidningen. Rapporten skickas ut på intern remissbehandling i SLS i början av 2021.

Covid-19-gruppen

TA redogjorde för det aktuella arbetet i covid-19-gruppen under Ordföranden rapporterar (se § 170).

§ 183 SLS organisation och årshjul

LR och PJ informerade om pågående arbete med att ta fram VP 2021–2022 och SLS budget för 2021. En mer strukturerad diskussion om VP kommer att ske på internatet.

Planeringen är att internatet blir två dagar digitalt möte kl. 10.00 –15.00. Dag ett blir det också smågrupper en timma efter mötet och sedan gemensamt kvällstema med skånska smörrebröd. Tanken är att var och en lagar sina smörrebröd själv och att vi därefter äter gemensamt. Det blir också lite underhållning från de södra breddgraderna. I diskussionen i nämnden lyftes att man kan varva mindre grupper med stor grupp under tvådagarsmötet, för att hålla uppe energin. Man kan också bryta upp mötet för promenader där mindre grupper får i uppdrag att tänka på någon fråga.

TA nämnde att ordföranderådet blir den 10 februari kl. 16.30-18.30 då vi fått preliminärt datum från socialminister Lena Hallengren. Kvalitetsdelegation har i uppdrag att förebreda diskussionen om kunskapsstyrning.

§ 184 Omvärldsbevakning och remisser

SAJ redogjorde kort för den nyligen publicerade IVO-rapporten som riktar skarp kritik till regionerna om hur de hanterat läkarinsatser till äldre i särskilda boenden (se även § 182, Delegationen för medicinsk etik). Däremot riktas ingen kritik mot enskilda läkare eller andra enskilda personer i rapporten. IVO har ålagt regionerna att vidta förbättringsåtgärder samt att senast den 15 januari 2021 redovisa för IVO vad man gjort och avser göra. Rapporten har väckt mycket debatt.

SA tog upp att rapporten varit högaktuell för henne personligen då den diskuterats ingående inom region Kalmars primärvård. Enligt SA är IVO:s kritik i rapporten delvis orättvis. Den handlar egentligen mest om bristfällig dokumentation där man ställer för höga krav. Men det är även svårt att få allt rätt om man som läkare har i genomsnitt 6 minuter att disponera per patient i veckan. Lösningen är enligt SA att få fler allmänläkare – inte anställa kommunläkare. I nämndens diskussion lyftes frågan om riktlinjer och råden från SoS på något sätt påverkat handläggningen av äldre på särskilda boenden? Enligt SA är svaret absolut ja! Råden från SoS innebar att det exempelvis startades upp fler telefonronder. Läkare tvingades backa undan när vi egentligen borde ha klivit in mer. Enligt nämnden kan det vara läge att redovisa SLS bild om äldre vården i en debattartikel. SA, MS och SC arbetar fram en artikel tillsammans med kansliet.

När det gäller remisser hänvisade SAJ till den bifogade remisslistan.

§ 185 Inbjudningar och nomineringar

PJ redogjorde för några av de inbjudningar som inkommit till SLS sedan november, bland annat att utse representant till WHO CC Advisory Board (tidigare Peter Friberg).

§ 186 Jävsblanketter

SAJ beskrev den reviderade jävsblanketten som kommer att gälla från 2021. Hon påminde också om att nämndledamot som inte lämnat in blanketten ska fylla i, skriva ut och underteckna samt skicka in den till SLS. Detsamma gäller om förhållanden har ändrats sedan ledamoten senast lämnade in blanketten.

§ 187 Övriga frågor och mötets avslutande

Nämnden diskuterade frågan om SLS i egenskap av vetenskaplig professionsorganisation ska gå ut med råd och förtydliganden till allmänheten om hur man bör bete sig under covid-19-pandemin. De råd som kommer från bland annat FMH är väldigt försiktiga. Det finns också evidens kring smittspridning att luta sig emot. Nämnden landade i att SLS inte bör göra något nu utan sätta upp detta som en fråga för fortsatt diskussion på internatet. TA tar också med sig frågan för diskussion till covid-19-gruppen som input till nämnden.

Dag som ovan

Vid protokollet:

Per Johansson

Justeras:

Tobias Alfvén

Mikael Sandlund